

به نام خدا

www.ketab.ir

مجموعه آثار فرهنگی، ادبی، هنری مرکز فرهنگی هنری
دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

خاطرات تبلیغ

به کوشش: غلامرضا شریعتی مهر
طراح یونیفورم: مسعود نجابتی
طراح گرافیک: اکبر زاده

ناشر: انتشارات نقش

قم- مجتمع ناشران قم- ص. پ. ۳۸۴۵-۳۷۱۸۵

حاج و صحافی: بوستان کتاب

تیراژ چاپ: اول / زمستان ۹۱

شماره ن: ۲۸ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۰۶۰۶۰۰۰

قیمت: ۰۰۰۰۰ تومان

سرشناسه: شریعتی مهر، غلامرضا، ۱۳۴۰-
عنوان و نام پدیدآور: خاطرات تبلیغ، به کوشش غلامرضا
شریعتی مهر.

مشخصات نشر: قم: موسسه فرهنگی انتشاراتی نقش، ۱۳۹۰

مشخصات ظاهری: ج. : مصور.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۰۶۰۷۹۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: واعظان- ایران - خاطرات

رده بندی کنگره: ۱۳۹۱: ۴۲ ش/ ۲۶۱/ ۵ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/ ۷۵۴۹۲

شماره کاتالوگ ملی: ۳۰۴۳۲۸۳

حق چاپ برای مرکز فرهنگی هنری محفوظ است.

خاطرات تبلیغ

جلد اول

به کوشش غلامرضا شریعتی مهر

www.ketab.ir

۵۵

خطرات

حجت الاسلام والمسلمین مرتضیٰ دانشمند

۷۵

خطرات

حجت الاسلام و المسلمین ماشاء الله اسماعیل پور

۱۴۴

خطرات

حجت الاسلام والمسلمین احمد صادقی اردستانی

۱۷۹

خطرات

حجت الاسلام والمسلمین سید مهدی حسینی بیان

مقدمه:

چشمه زاینده تعلیم دینی، همیشه در حال جوشش است و دمی از زندگی روی بر نمی‌تابد. چشمه زلالی که سر از پا نمی‌شناسد و هم‌حام با گذر زمان مشق تکاپو می‌کند و مسیر «گذشته» را به «همن» پیوند می‌دهد تا «همیشه» جلوه کند. «همیشه» ای که ظرفی است برای ابدیت شریعت؛ و شریعتی که ریشه در حقیقت دارد.

اما چشمه جوشان و زلال، در مرداب سستی و کسالت، درجا نمی‌زند، بی‌تاب سیراب کردن است. و سرشار رقتن! بستری می‌طلبد که «جاری شدن» را برساند و تعلیم دینی را بر دوش امانتداری و بردباری خود، حمل کند و دم‌نزند. و چه بستری سزاوارتر از تبلیغ و پایداری از آن!

«تبلیغ دینی» با همه روش‌هایی که در خود مستتر دارد، ضامن جریان یافتن آموزه‌های دینی است در جای‌جای تاریخ، ابزاری است که چند و چون‌های شریعت را توضیح می‌دهد و به چرایی‌های پرسشگران، پاسخ مناسب.

یکی از این مسائلی که شاید در تبلیغ مغفول مانده باشد، بازکاوی زوایای اتفاقات است از دیدگاه مبلغ دینی. اتفاقاتی که خواسته ناخواسته؛ در فرایند تبلیغ چهره می‌نمایند و از فراز و فرود روزهای تبلیغ، پرده برمی‌دارند. همان فراز و فرودهای تلخ و شیرینی که لازمه امر تبلیغ است.

این اتفاقات، تصمیم بر «به‌خاطر ماندن» و میل به «ماندگاری» دارند. و لاجرم، خاطره می‌شوند در دفتر ایام. خاطره در واقع، بُرشی

است از واقعیت. لحظه یا لحظه‌هایی است ثبت شده از کنش‌ها و واکنش‌های مردم روزگار. خاطره، جزئی از تاریخ است اما گوشه چشمی هم به «کلیت» دارد؛ آنجا که پای تجربه به میان می‌آید. «خاطره» مخاطب را در کوچه پس کوچه‌های اتفاقات، دستگیری می‌کند. و به کلبه ساده و بی‌پیرایهٔ زمان، فرامی‌خواندش و طعام تجربه، تعارفش می‌کند. خاطره در واقع، عکسی است بر دیوار یادبودها. عکسی که به جای تصویر، کلمات را به خدمت می‌گیرد تا در حافظه تاریخ، ماندگار شوند.

خاطره‌گویی و خاطره‌نویسی از این منظر کمک‌حال امر تبلیغ است و به ماندگاری رویدادهایی که بیم فراموشی‌شان می‌رود، یاری می‌رساند. همان رویدادهایی که تجربه‌های بشری را می‌سازند و می‌پردازند!

مجموعه پیش رو، قطره‌ای است از دریای بی‌کران خاطرات مبلغان متعهد حوزه علمیه، که به پاس ارج نهادن به تلاش آن عزیزان و جهت آشنایی با گوشه‌ای از خاطرات و مخاطرات تنی چند از آنان به خوانندگان و علاقمندان فرهیخته تقدیم می‌گردد. امید است این اثر که گامی هرچند کوچک است در راستای انجام این رسالت بزرگ، راهگشا و مشوق دیگر طلاب و روحانیون فاضل مبلغ برای ثبت و نشر خاطرات ارزشمند تبلیغی‌شان باشد.

در پایان، بر خود وظیفه می‌دانم که هم قدردان مبلغان محترمی باشم که با بیان خاطرات درس‌آموز و نکته‌سنج خویش در فراهم‌آوری این مجموعه، نقشی سودمند و سزامند ایفا کردند، و هم از رحمت و تلاش‌های همکار ارجمند، جناب آقای غلامرضا شریعتی‌مهر، تشکر کنم که تحقیق، مصاحبه، نگارش و تدوین آن را برعهده داشتند. و نیز سپاسگزار حمایت‌های بی‌دریغ ریاست محترم دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر واعظی باشم.

علی کمساری

رئیس مرکز فرهنگی هنری

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

یادداشت نویسنده:

کتابی که به شما تقدیم می‌شود حاصل ۲۴ جلسه مصاحبه‌ی تخصصی (خاطره‌یابی) با چهار تن از خطیان و مبلغان است، مبلغانی که تخصص و مهارت‌هایی در زمینه‌ی تألیف، نویسندگی، پژوهش و تبلیغ سخنرانی در میان جمعیت‌های بزرگ و کوچک، گفت‌وگوهای چهره‌به‌چهره، تبلیغ خارج از کشور، تبلیغ در فضای مجازی و اینترنت، آموزش و اداره‌ی جلسات قرآن، عقاید و آموزش‌های ویژه‌ی کودکان و نوجوانان دارند. اما موضوع مصاحبه با این مبلغان و فرهیختگان تبلیغ است. در مصاحبه‌ها از این عزیزان خواسته شده از تجربیات گران‌بهای تبلیغی خود بگویند، بگویند چگونه تبلیغ را آغاز کرده‌اند چه راه‌هایی را رفته‌اند؟ در مسیر تبلیغ و در راه یافتن زمینه‌های تبلیغی با چه دشواری‌هایی روبه‌رو شده‌اند؟ کدام یک از شیوه‌های تبلیغی را مناسب‌تر یافته‌اند و از دوره‌های تبلیغی و زندگی و همراهی با مردم چه تجربیاتی به دست آورده‌اند؟ و بسیاری پرسش‌های دیگر که پاسخ آنها می‌تواند راه‌گشای مبلغان امروز حوزه باشد، سپس از چکیده‌ی مصاحبه و گفت‌وگوها، سفرنامه‌ها و خاطراتی خواندنی، جذاب و گران‌بها به دست آمده است که تقدیم می‌شود! اما پیش از خواندن «سفرنامه‌ها و خاطرات تبلیغ» در «سخن آغازین» نکته‌هایی درباره‌ی خاطره و سفرنامه‌ی تبلیغی می‌خوانیم.

سخن آغازین

چند نکته درباره‌ی خاطره و سفرنامه‌ی تبلیغی

لغت‌نامه‌ی دهخدا ذیل لغت خاطره می‌نویسد: «اموری که بر شخصی گذشته باشد و آثاری از آن در ذهن شخص مانده باشد». و به عبارت دیگر می‌توان گفت: «بخشی از مشاهدات و محفوظاتی را که به هر دلیل الی و گیرا باشد و در ذهن بماند، خاطره گویند».

در نگاهی تخصصی‌تر خاطره را می‌توان چنین تعریف کرد: «خاطره پدیده‌ای است دو بعدی یا دو پایه‌ای که دارای دو رکن اساسی است: بعد درونی و بعد بیرونی. زیرا که از پیوند دنیای درون (ذهن و دل) با دنیای بیرون (زمان، مکان، صحنه و حادثه) پدید می‌آید».

عناصر اصلی رکن بیرونی خاطره عبارتند از: «زمان و مکان» و رابطه‌ی خاصی بین افراد و اشیاء که به صورت «حادثه» یا «صحنه» یا «حالت» بروز می‌کند.

ظرف این پدیده‌ی بیرونی، عالم عینی و خارجی است و عناصر اصلی رکن درونی آن، «خیال و اندیشه» و «عاطفه و احساس» است که ظرف آن، دنیای ذهن و مخزن آن، حافظه است و «سفرنامه‌ی تبلیغی» گزارش سفر است؛ سفری که با سفرهای

تفریحی و خانوادگی متفاوت است در سفرنامه‌های تبلیغی نگاه مبلغ از نوع نگاه مردم‌شناسانه، آشنایی با ذائقه و خواسته‌های مردم، چگونگی تأثیرپذیری نسل جوان و اطلس فرهنگی تبلیغی مناطق دور و نزدیک ایران با ذکر جزئیات مطرح است.

تجربیات تبلیغ:

تجربیات تبلیغ، دانش پر ارزشی است که می‌تواند علاوه بر آموزش‌هایی که مبلغان از فقه و فلسفه و کلام و تفسیر و تاریخ و سیره دیده‌اند، آنان را در جهت دستیابی به تبلیغی جامع و پر اثر یاری رساند.

سیاری از روحانیون که در سال‌های دور و نزدیک در راه تبلیغ گام نهاده‌اند و دستاوردهای پر ارزشی از تجربیات تبلیغ را در اختیار دارند، سخاوتمندانه آن را در اختیار مبلغان دیگر می‌گذارند تا داستانی از راز شکست‌ها و موفقیت‌هایشان در راه تبلیغ برای دیگر مبلغان بنویسند و تأثیرگذار باشد.

انتقال «تجربیات تبلیغ» به مبلغان دیگر، از راه نگارش (و یا گفتن) خاطره، سفرنامه و گزارش امکان‌پذیر است.

همراه داشتن قلم و کاغذ و یا وسیله‌ای برای ضبط صدا (موبایل و یا ضبط دیجیتال) می‌تواند به مبلغان کمک کند تا از نخستین ساعت‌های حرکت - در اتوبوس، قطار، سواری و یا هواپیما - به نگارش و ضبط خاطرات، مشاهدات و گزارش سفر خود اقدام کنند.

اینک سفرنامه‌ها و خاطرات چند تن از مبلغان پیشکسوت و برجسته را می‌خوانیم: